

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH,
HUMORÍSTICH, IL·LUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 cèntims cada número per tot Espanya

Números estrassats 20 cèntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas,
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT

CRÓNICA

Anys enrera, poch avants de la Revolució de Setembre, si no recordo mal, feya las delicias del públich de Barcelona un predicador de paraula fácil y llenguatge clar, molt inclinat á tractar las qüestions socials, morals y religiosas á *la pata la llana*, donant á las cosas son verdader nom, y no parantse en barras pera dir tot lo que li passava pèl magí, cogués á qui cogués, que aixó poch li importava.

Era bon mosso, rodó de cara, faccions regulars, ulls blaus, barrejante en son rostre un marcat aspecte de bondat ab certa malicia socarrona.

S' anomenava pare Amores; y dit lo seu nom, estich més que segur que las personas dels temps als quals me refereixo, no l' haurán olvidat.

Aquell home alcansá en poch temps més anomenada que 'n Xarau.

Sas prédicas amenas y desembarassadas, plenas de acudits y bonas sortidas, tenian la virtut de omplir las iglesias de gom á gom; y no eran precisament los primors literaris, ni las grans concepcions de la inteligencia, qualitats de que careixian, lo qu' en ellas s' hi anava á admirar, sino la llanesa de la forma y 'l valor de que al dir certas cosas, donava exemple 'l pare predicador.

Y tal com era dalt de la trona, era al mitj del carrer.

Un dia que passava per un carreró immediat al carrer de la Boqueria, uns galifardéus, al veure 'l cridaren:

—Bólit.

Y molt amatent, lo pare Amores caragolantse 'l mantéu en lo bras dret, respongué:

—Vinga, noys.

Figúrinse la riallada de aquells individuos, al toparse ab un capellá tan trempat.

Donchs aquell home que tant recreava al públich, y que ab lo producte de sos freqüents sermons mantenía á son pare, rellotjer inválit y vetera de la batalla de Bailén, y á la pobra de la séva mare, vella xaruga, se vejé perseguit pèl bisbe; li sigueron retiradas las llicencias de predicar y passá verdadera miseria, fins que, faltantli 'ls autors dels seus dias, ja sense familia á qui estimar, prengué la resolució de anarse 'n á Fransa, ahont se sepultá en vida, fentse frare de la Trapa.

Allá morí no fá pas gayre temps aquell home tant expansiu quan predicava, y tan entregat á la missantropia, desde que 's vejé perseguit, com ho demostra 'l fet de haverse ficat en una ordre monástica esencialment sorruda, la més tétrica y aiuxta de totas las ordres monásticas conegudas.

Y no obstant, lo pare Amores ha deixat alguns successors en la trona barcelonesa.

* * *

Ja no vull parlar del célebre pare Morell, á qui vaig coneixer en los banys de Ribas, tombantse cada matí en dejú vintidós y fins vintiquatre vasos de aquella aygua oliosa, tébia y embafadora, y á qui vaig tornar á veure més tart á la Espluga de Francolí, anant desde la *Font del Ferro* á la del *Castanyer*, ab lo cap baix y la mirada feréstega com un gos foll, predicant, ó millor dit, grunyint la próxima fi del mon.

Aquest pare Morell á copia de forsar la nota pessimista y fatídica, resultava un tipo essencialment cómic.

Pero no vull parlar d' ell, puig fins considerantlo com á successor del pare Amores, era en certa manera una desviació del seu antecessor.

Més aviat s' hi acostá 'l pare González, que fins fá poch dias ha predicat en la parroquial iglesia de Santa Ana, hasta que 'l *Diluvi* extractant diariament los seus sermons, ha conseguit, no dupto que sense volguer, esguerrarli la cria.

També aquesta vegada 'l bisbe s' hi ha ficat de per mitj, y á lo millor de la gresca, li ha retirat la paraula.

N' obstant, entre 'l pare Amores y 'l pare González hi ha no poca diferencia.

Aquell, pèl regular, en mitj de sas cruasas de llenguatge feya gala d' esperit práctic, y atentse principalment á las qüestions morals y religiosas, casi sempre 's guardava de ficarse en llibres de caballeria. En cambi 'l pare González, per lo que xoca més, es precisament per possehir com ningú lo dó de la inoportunitat.

Canari ó andalús, més aviat andalús que canari, quan vá pel carrer té l' aspecte de gata moixa; camina sempre ab los ulls baixos, y sembla materialment incapás de trencar cap plat ni cap olla. En cambi, puja á la trona y 's transforma. Dalt de la trona sembla que 's trobi en lo seu element. Apenas se posa á predicar, se diria que se n' hi vá 'l disparador, y las majors inconveniencias y xocarrerias surten á glops de la séva boca, com del broch gros de un cantí.

Son llenguatge flamenqueja y *municipaleja*... vull dir qu' entre andalusada y andalusada, entre gallardeig y gallardeig, hi deixa anar paraulas catalanas, las més vulgars del vocabulari, ab lo qual resulta un predicador bilingüe.

Aixó, en quant á la forma. Respecte al fondo, més que un socialista, es un anarquista convenent. Qualsevol al sentirlo, 'l pendria per un individuo de la *Mano negra*, vestit ab hàbits talars. Lo *compañero* Pablo Iglesias, si algún dia se li posava al davant, hauria de escapar avergonyit, considerantse, comparat ab ell, un odiós reaccionari.

¡Y quinas cosas diu lo Pare González!

Té la guerra declarada als richs que avuy se desviuen pera fer bé á la Iglesia, desprenentse sovint de una part de la séva fortuna pera omplir lo país de convents y altres edificis religiosos. Pero no 'ls hi val la estratagema: lo que donan no basta pera saciar l' ambició del predicador andalús ó canari. Com més té la mar més brama. Y 'ls sermons del Pare González son... *la mar*... la mar alborotada, amenassadora... y ressalada.

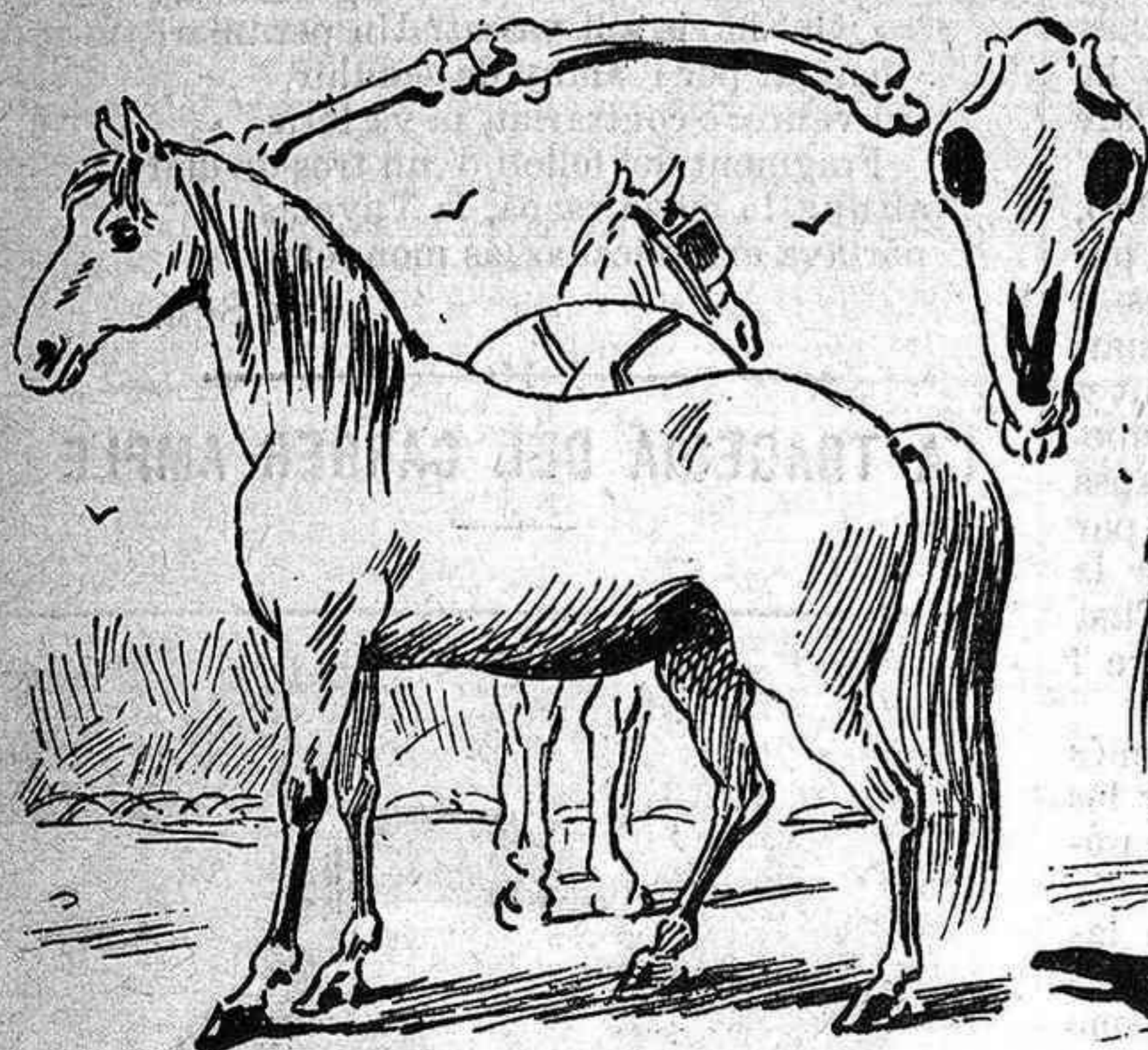
Si cregués realment lo que diu, lo dia menos pensat pujaria á la trona portant una bomba de dinamita amagada sota 'ls hàbits, y 'l molt... anarquista, capás seria de anar á encendre la metxa á un ciri de qualsevol altar, y dispararla al bell mitj de l' iglesia sense miraments... Algun rich hi pagaria la festa. Pero no ho farà, sens dupte perque la mort de tanta gent ocorreguda de un plegat redundaria en dany dels interessos de la iglesia. Ja sab lo Pare González que morintse 'ls cristiáns de un á un, se 'ls enterra en tota regla, se 'ls hi fan funerals més ó menos ostentosos y entre tant lo diner circula; mentres que fentne una truytada ab un sol funeral se 'n surt, y encare las costas de aquest, regularment se declaran de ofici.

* * *

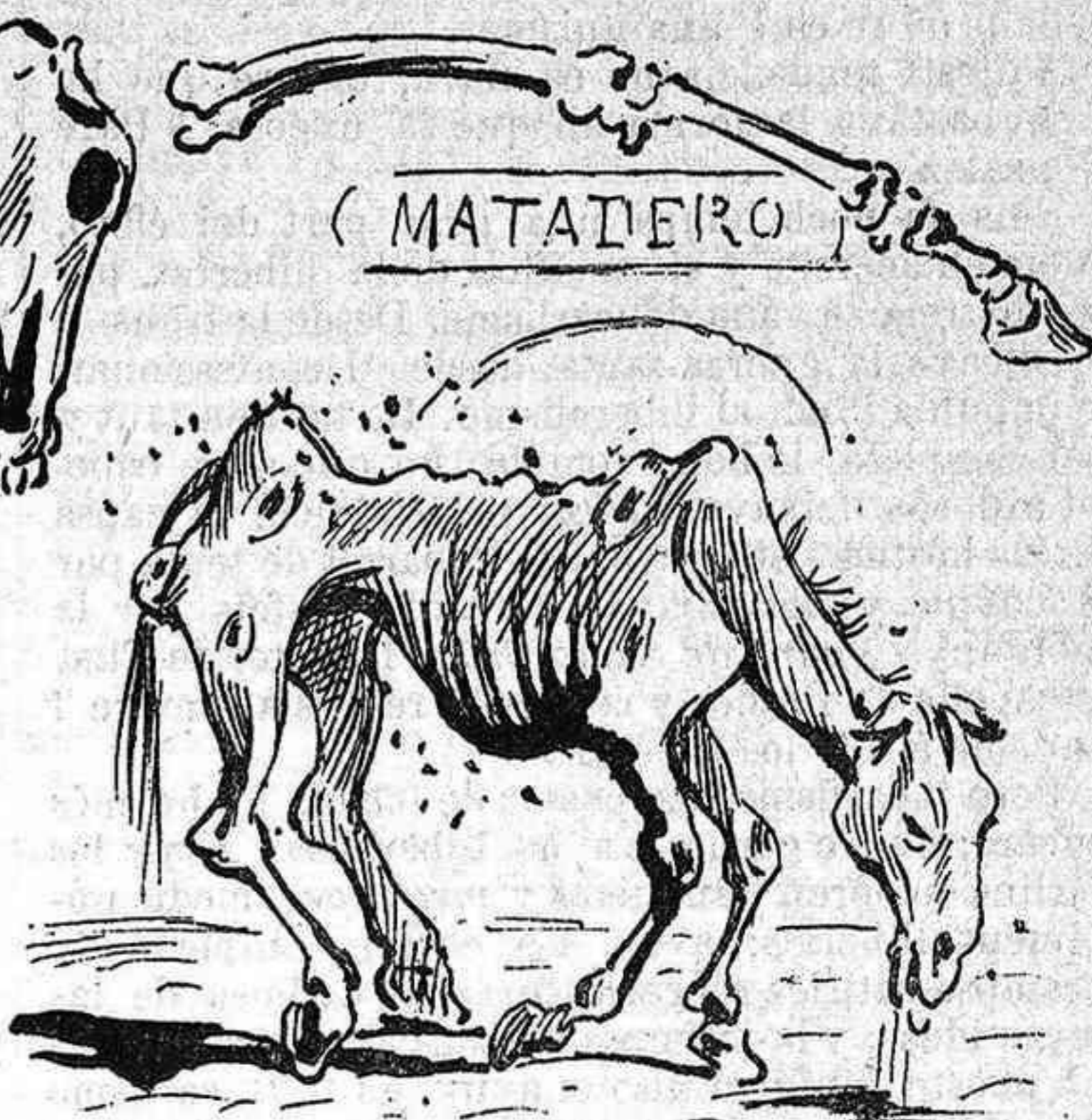
De manera que ab l' anarquisme del Pare González lo qu' es jo no hi crech. Lo predicador andalús ó canari á tot estirar, es un anarquista *ojalatero*, qu' emplea 'ls recursos del repertori terrorífich pera fer la pór als que tenen quartos y als que disfrutan las ventatjes y las delicias de la llibertat política infiltrada ja en las costums públicas y privadas.

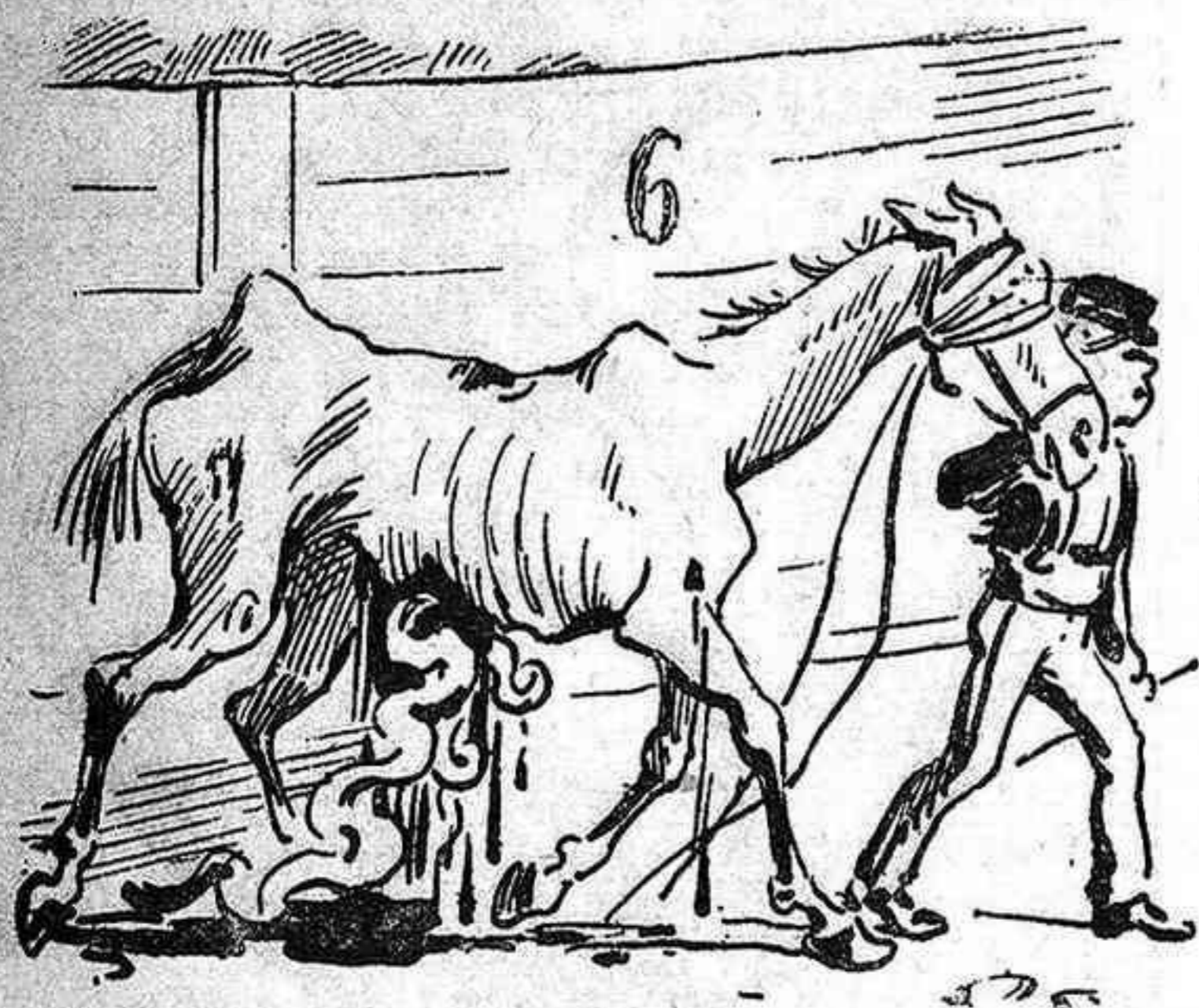
¡PROU CANYET!

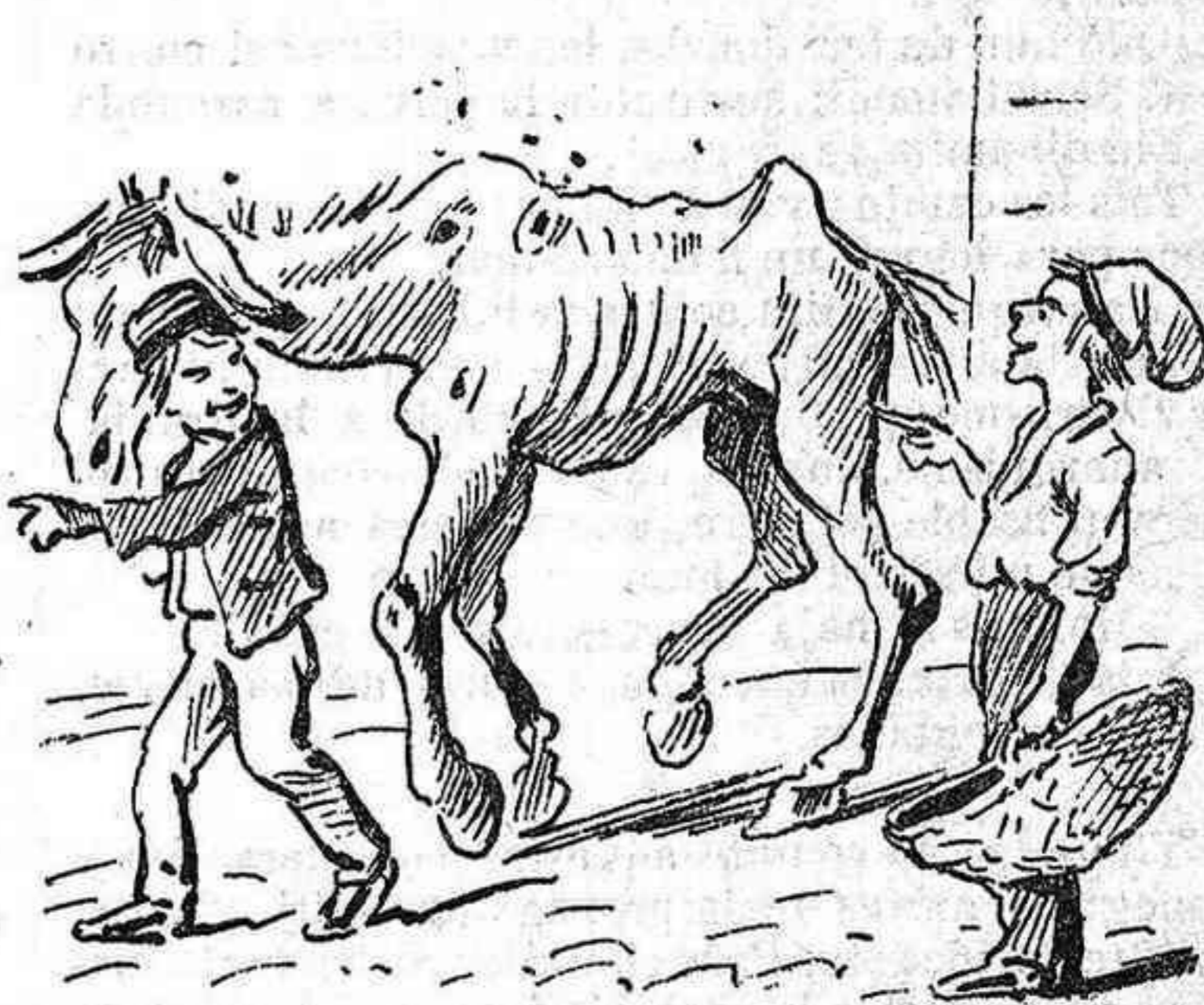
Los caballs bons, considero que no irán al matadero.

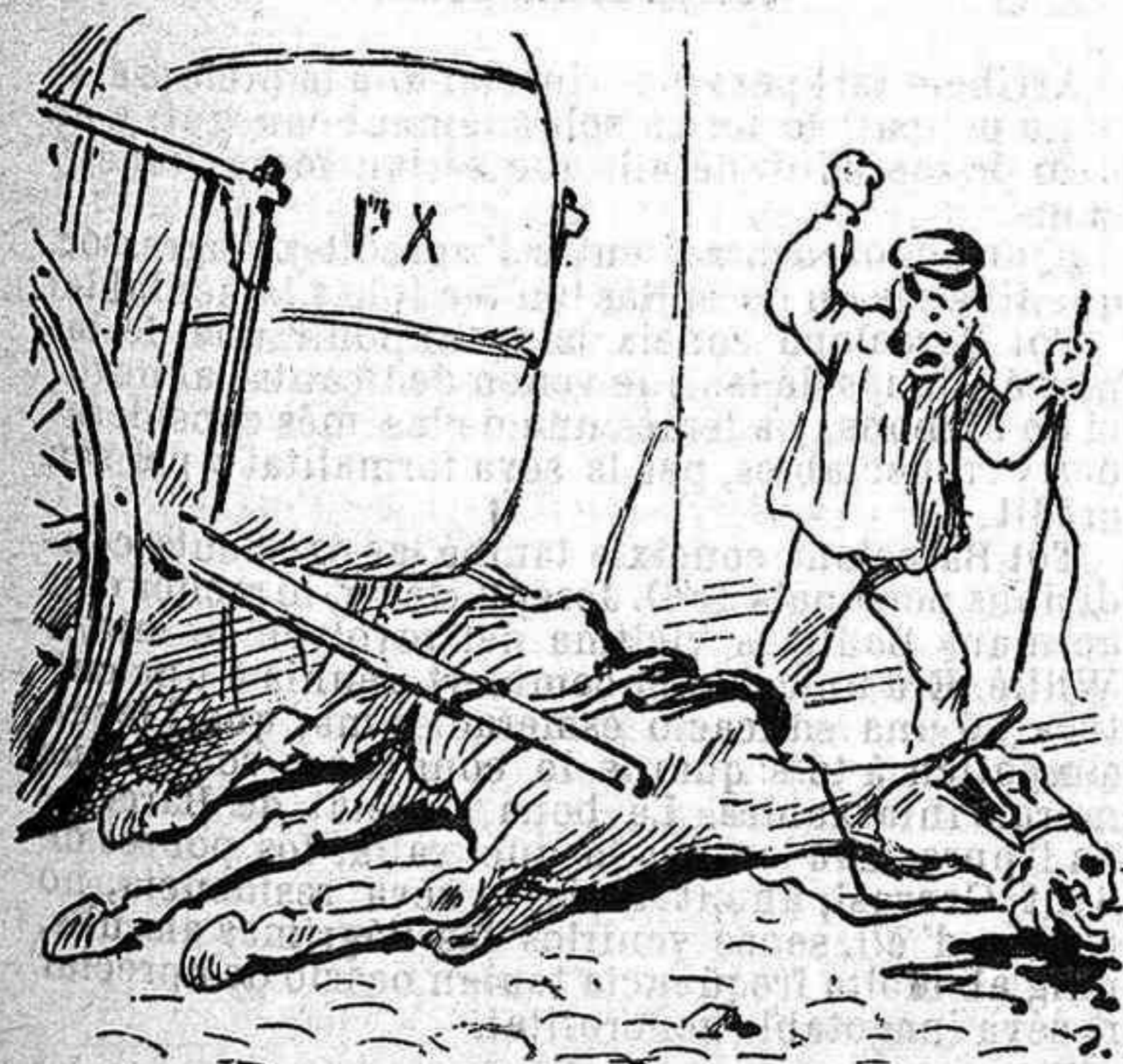
No mes, com es natural, hi anirà 'l caball malalt.

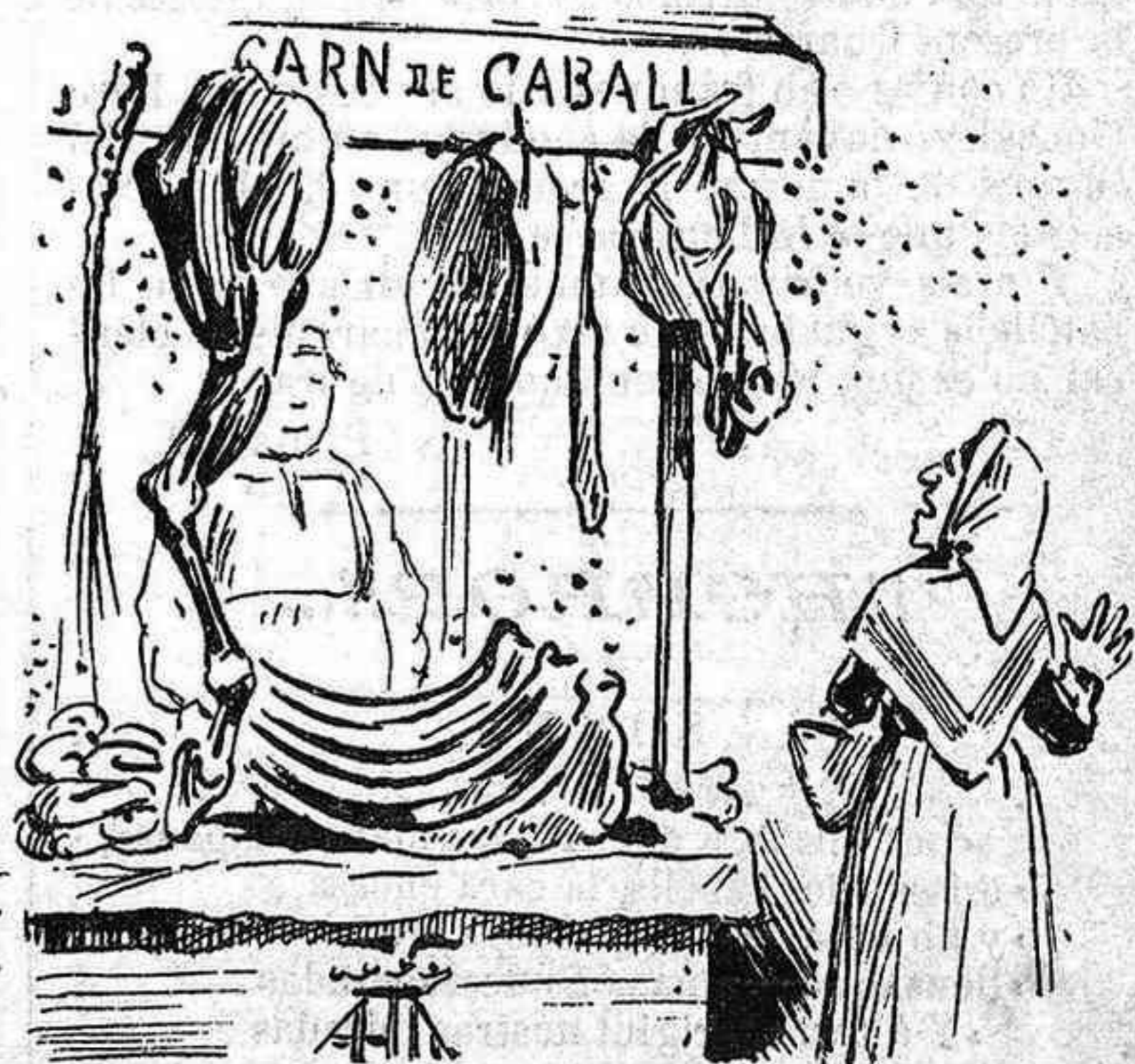
Los dels toros, aixó sí, aquestos tots cap allí,

Dels caballs dels escombriayres ¡no 'm menjarém poch ni gayres!

—¿T' has mort de vell? ¡Ah, traydó! Porteu-lo al escorxadó.

Los palpissos delicats que 's veurán en los mercats. (Seguirá).

Ni més, ni menos.

Las mares tenen al *papo* per espantar als fills que no volen creure: donchs bé: 'l *papo* dels capellans avuy es l' anarquisme.

Aquesta tendència no es nova, encare que ho siga bastant la forma ab que la exposa 'l Pare González.

Fins fa poch temps una gran part del clero, enemich acérrim y sistemátich de la llibertat, per combátrela se valia del carlisme. Desde la trona 's predicava la guerra santa; desde 'l confessionari s' imbuía l' odi al lliberalisme. De tant en tant y per completar lo bon exemple, un que altre esperit ardorós deixava 'l cálze pel trabuch, la capsa de las hostias per la canana, lo barret de teula per la boyna, y allá anavan corrents desfets per la montanya 'l *cura de Santa Cruz*, lo rector de Flix, lo capellá de Prades y cent més resolta a rompre 'l batisme a tots los liberals.

Pero 'l carlisme ha passat de moda: hi ha més encare: fins lo carlisme s' ha lliberalisat. Avuy los carlins celebran banquetes y *meetings*, medis purament liberals; avuy los carlins emplean la premsa satirica ab caricaturas en defensa de las sévas ideas, y la premsa satirica ab caricaturas es un aborto del lliberalisme; avuy, en fi, 'l carlisme fins pren part en las eleccions y aspira a viure dintre de la esfera parlamentaria. Las costums liberals han arribat a enervarlos. L' escorsó ha perdut lo veri.

¿Qué han de fer, donchs, los capellans del morro fort? Senzillament: sustituhir la pólvora carcunda per la dinamita anarquista.

Tots los camíns van a Roma: tots los medis son bons pera lograr un fi determinat.

L' anarquisme tira contra la llibertat, prenent reduhirla al salvatjisme, aixis com avants hi tirava 'l carlisme, prenent subjectarla a la tirania. L' anarquisme, donchs, es un medi com qualsevol altre utilizable pèl clero, que professa aquella màxima de un rector de fora.

— Mentres hi haja burros, anirém a caball.

Y la llibertat es enemiga natural de las classes clericals montadas.

* * *

Tingudas en compte aquestas consideracions y conegut l' alcans de la propaganda mitj xistosa, mitj terrorifica del Pare González, es en certa manera inexplicable la prohibició de que ha sigut objecte per la part del bisbe.

D. Jaume l' ha fet baixar de la trona, suprimint aixís una de las diversions més entretingudas de la present Quaresma.

Ho confesso ab franquesa: jo al puesto del Pare González, davant de la conducta autoritaria del burgés de la mitra, li armaria una huelga eclesiástica que se 'n lleparia 'ls dits.

Y aixís veuria D. Jaume, y aixís veurien los católichs aygualits, que aixó del anarquisme clerical no es una broma com molts se figuran.

P. DEL O.

!!HORROR!!...

SONET

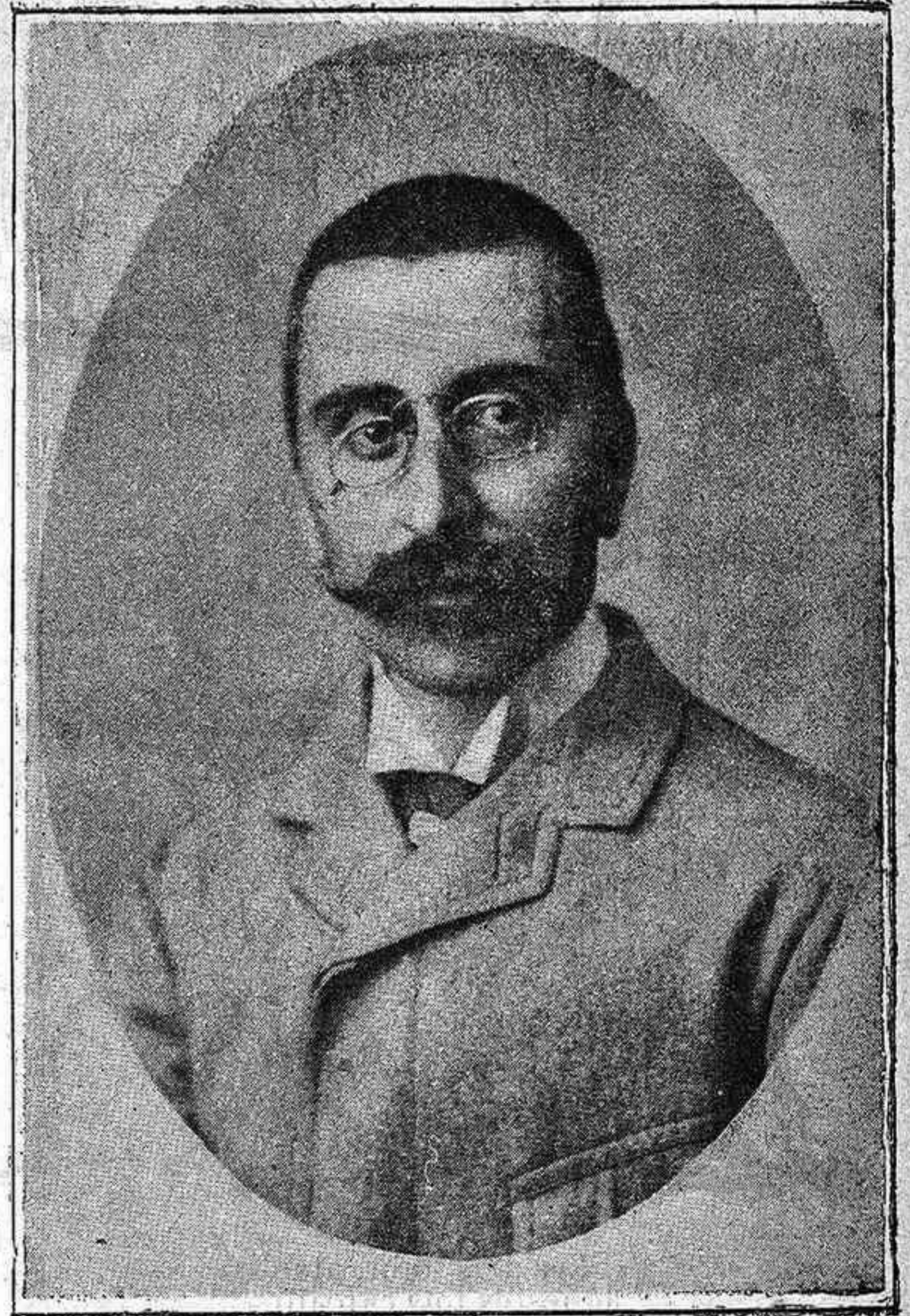
«Los ulls fora del cap, las mans crispadas,
erissats los cabells, la cara encesa,
y ab boca de lleó que feya fresa
llensant exclamacions desesperadas...
Y a terra dirigint nostras miradas

» se 'ns presenta a la vista, ab gran sorpresa,
» tot estirat, lo cos de la comptesa
» tenint la cara y mans ensangrentadas.
» ¿Qu' havia allí passat? Un perdulari
» instigat per l' afany de seduhir,
» al veure 's contrariat, la vá ferir... »

Fragment del folletí d' un tros de diari
ab que, la meva raspa, la Tuyetas,
portava embolicadas las mongetas.

Ego SUM.

LA TRAGEDIA DEL CARRER AMPLE

[Joseph Maria Bofill

Arribém tart pera descriurela: tota la premsa se n' ha ocupat: lo fet es sobradament conegut; y no hem de reproduir detalls que serian meras repeticions.

¿Qué pogué ocorrer entre l' agredit y l' agressor, que tingués un desenllás tan terrible y lamentable?

Tot Barcelona coneix la casa Bofill, una de las més antigues de las que venen dedicantse al negoci de carbons, y ademés una de las més consideradas y respectables, per la séva formalitat y pel seu crédito.

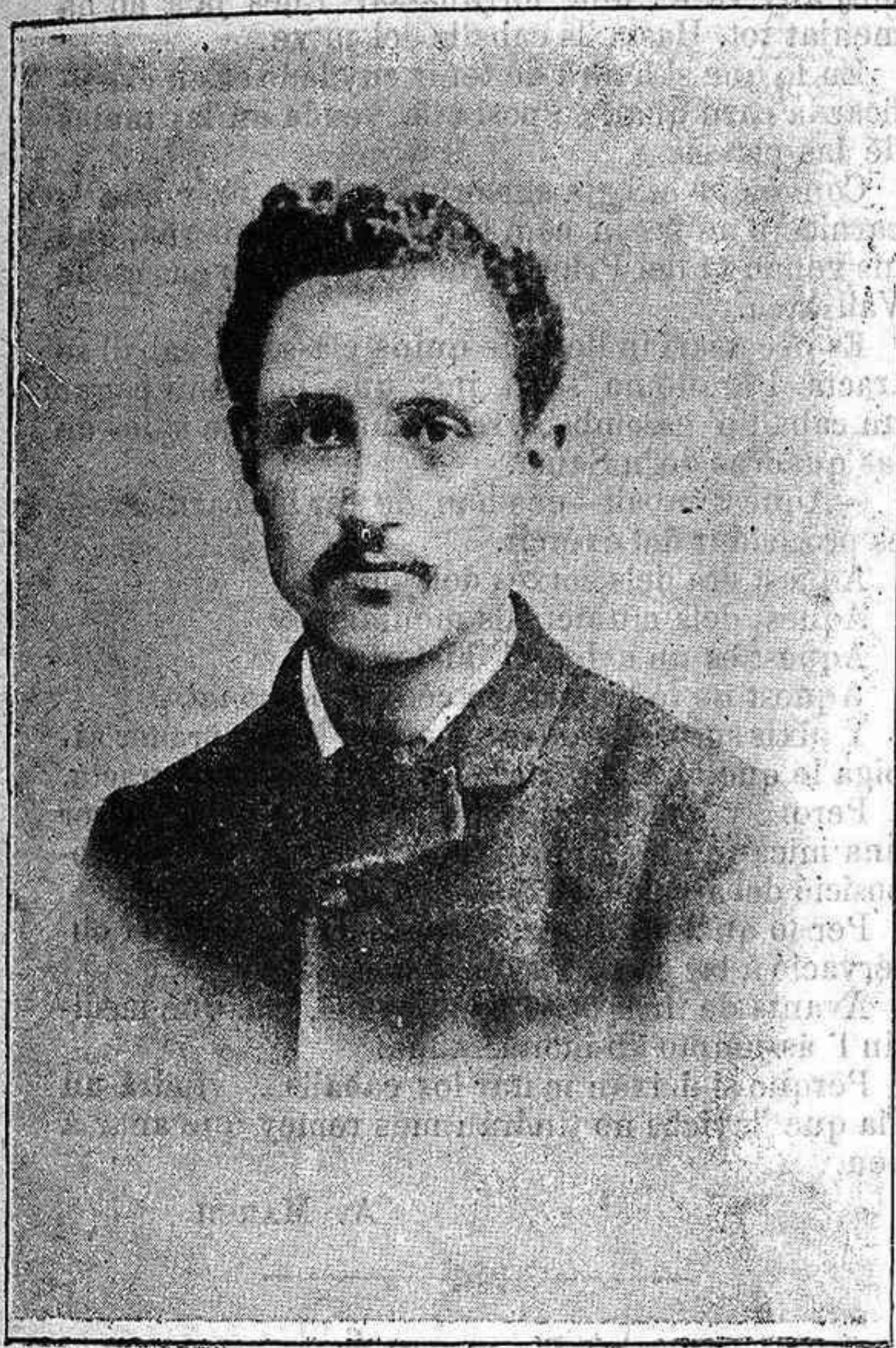
Tot Barcelona coneixia també las excelents condicions personals de D. Joseph Maria, lo menor dels germans Bofill, la víctima del revólver de mister Willié. Era un caballer complet, reunia a una cultura y a una educació esmeradissima, que 'l feyan simpátich a tots quants lo coneixian, condicions morals intatxables. La bona societat de Barcelona l' apreciava en tot lo que valia; los pobres de Sant Gervasi, ahont tenia la séva residencia, no parlan d' ell, sensé venirlos las llágrimas als ulls, puig ab molta freqüencia tenian ocasió de apreciar la séva inagotable generositat.

Regidor de Barcelona s' esmerà en lo compliment del seu càrrech, combinant un plan molt ben estudiat pera millorar lo pis de la via pública. Lo fruyt de son treball no trobà en alguns regidors l'apoyo noble y desinteressat qu' ell esperava, y aprofità 'l primer mòviment de la opinió pública contra la corporació municipal, pera retirar-se dels treballs actius del Ajuntament, guanyantse ab la seva conducta una merescuda popularitat.

¿Qui havia de creure que un home per tants conceptes apreciat, havia de morir en la flor de sa joventut, victima de un assassinal?

* * *

Samuel Willié

Mister Willié, autor de la mort de D. Joseph Maria Bofill, jove encare, de bona presencia y de figura simpática, se dedicava feya poch al negoci de carbons, havent emprés una competència desesperada contra tots los importadors de aquest article existents á Barcelona.

¿Tenia, com algú assegura, un caràcter violent? ¿Anava, com algú preten, de casa en casa, afanyós de sustreure la parroquia als que considerava com á rivals seus? ¿Se ofuscá la seva inteligencia al veure 's vensut en la brava lluyta, contra lo qu' ell esperava, fins al extrem de arribar á cometre un acte de tot punt reprochable?

En aquest cas, lo crim per ell comés, per la forma ab que ho sigué, resultaria verdaderament monstruós.

No podem nosaltres, sense datos prou autorisats, entrar en cert ordre de consideracions, per explicar, ja que no per justificar tal etzagallada. La imaginació popular es naturalment propensa á buscar los móvils de determinats impulsos incomprendibles, y quan no 'ls troba acostuma inventarlos. No volem indicar tant sols ni una sola de las infinitas explicacions que han corregut de boca en boca, respecte á si Mr. Willié s' havia considerat ofés per la casa Bofill, ni 'ls graus de aqueixas pretendidas ofensas.

Qüestió es aquesta delicadíssima, sobre la qual no es licit pronunciarse, sense un perfecte coneixement de causa. Als tribunals de justicia correspon exclusivament dilucidar aquest punt interessant, que implica al mateix temps que l'honra de una casa respectable, lo grau exacte de la culpabilitat de mister Willié. Tota lleugeresa en aquest punt podria crear simpatias ó antipatias sense 'l degut fonament, en dany de un mort ó en perjudici de un pres.

La casa Bofill ha nombrat los seus advocats acusadors y 'l seu advocat defensor ha nombrat també mister Willié. Suspénguis, donchs, tot judici prematur sobre aquest punt delicat, y esperis á que de la tragedia del carrer Ample se 'n dongan las explicacions justas y exactas davant de la justicia y davant de la opinió pública.

Per la nostra part, cumplint la missió de satisfacer licitament la curiositat dels nostres lectors, doném en lo present número 'l retrato del desventurat D. Joseph Maria Bofill y 'l del seu matador.

J.

¿VIUDA?

En una cambra molt pobre un home hi ha que agonisa sobre un llit de peu de gall que un llumet d' oli il·lumina.

En un moment en que para la tos que la mort ne crida, y sols se sent lo gemech de sa muller que sumica, recullint totas las forsas qu' encar li quedan de vida, així á sa esposa pregunta ab veu apagada y trista:

—Si acás jo moro, com sembla que será ans de fini 'l dia, digam la vritat, ma esposa, digamho per despedida, ¿podrás, en brassos d' un altre, viure felis y tranquila?

¿Podrás casarte altra volta?

—No, Pau; may més á la vida,— respon los ulls plens de llágrimas, la que ans de poch ne fou viuda.

—Jo 't jur', pel Déu que 'ns escolta desde sobre de la pica, que no 'm casaré may més si per cas avuy tu finas.

Y acabant, la pobra dona s' acosta al llit defallida, y á son espós ne contempla que mitj sonrient se la mira, mes... era aquella mirada la de un cos que no respira.

Temps ha passat, y ella encare lo jurament d' aquell dia aguanta ab fe verdadera, y aixó que no es gens mal vista. Ara viu com una reina á pesar de serne viuda. Te trenta anys y es... majordona, per lo tant, lector, judica.

PISTACHO.

CABALLERIA ALIMENTICIA

Després dirán que l' arcalde primer no s' interessa per nosaltres.

¿No saben quina una se 'n ha empescat ara, per

coronarse de gloria y afavorir las classes menesterosas?

Autorisar la venda de carn de caball.

—No tot han de ser códichs de bona criansa— s' ha dit lo marqués de Alella:—cuydémnos també una mica de la bona alimentació.

Y en lloch de procurar que'ls forners no'ls falsifiquin lo pa, y 'ls fideuhers ens adulterin los macarróns, y 'ls cansaladers ens venguin butifarras de serraduras y paper d' estrassa, 'ns ha plantat al davant de la caballeria y 'ns ha dit:

—¿Voléu menjar bé y barato?—Donchs menjeu-vos aixó.

No hi fet may la proba y no sé per lo tant si la carn de caball se m' ha d' assentar bé ó malament; pero penso que per dolenta que sigui, may ho será tant com las pallaringas de bou y moltó que avuy ens endossan á la plassa.

Lo que hi ha es una cosa.

¿Quina actitut pendrà la *Protectora dels animals*, davant de aquest projecte *caballicida*?

Si la séva missió en aquest mon es protegir las bestias ¿deixará que al inmens número de víctimas que fá avuy la voracitat humana s' hi anyadeixi 'l noble y desventurat caball?

Enhorabona que 'ns menjém los bous, las vacas y las gallinas. La costum de ferho aixís data ja de una pila d' anys, y la *Protectora* deu comprendre lo difícil que li sería oposarshi y desterrar aquesta antiquíssima costum.

Pero ¿deixarnos menjar caball? ¿Permetre que per qüestions d' economia social se converteixi en estofat un animaló tan acreditat y tan digne de consideració y respecte?

De fixo que 'l nostre arcalde, al tirar la séva idea al vent, no hi vá pensar en la oposició que per aquesta banda podía venirli.

Jo no sé res; pero m' hi jugo qualsevol cosa que á horas d' ara la *Protectora dels animals* té ja redactada y á punt de posar en net una sollicitut, demanant al arcalde que deixi tranquils als caballs y no perturbi la relativa felicitat de que avuy la rassa caballar disfruta.

De totes maneres, la idea de transportar á la cuyna 'ls *Caretos y Brillantes*, que ara com ara circulan per aquests carrers de Deu, me sembla molt graciosa y crech que 'ns divertiré bastant.

Hi ha qui ja se 'n riu avants de que la cosa 's porti á la práctica, assegurant que 'l pensament no donará cap resultat.

—Es inútil—deya un que opina aixís:—no farán res los venedors de carn de caball; tothom hi tirará cóssas.

—¿Y per qué n' hi han de tirar? ¿Qué per ventura no es bona la carn de caball?

—No que n' ho es. Un animal que ha tractat ab carreters y cotxeros; un animal que ha sentit mesos y anys las paraulas més lletjas del vocabulari *reservat*, per forsa ha de tenir la carn dolenta y desmoralisada.

Altres son del parer contrari, y creuen que la ocurrencia del marqués de Alella no tardará en portarse á la práctica.

Y no per conveniència, ni per esperit d' innovació, sino per necessitat.

—Al pas que aném—diuhen aquests—si la miseria que 'ns rodeja vá en augment, dintre d' un quant temps haurém de menjar, no sols caball, sino gos, gat, rata.... totes las bestias que 'ns vinguin á las mans.

Ben mirat, si la carn de caball es comestible, la introducció d' aquest aliment en las nostras prácticas culinarias, no deixaría d' oferir ventatjas dignas d' apreci.

Los exércits en campanya serían los primers en experimentarlas.

Aixís com avuy los regiments han de portar al séu darrera gran quantitat de provisions de boca que 'ls embrassan y 'ls dificultan la marxa, llavors no haurían de fer res més que dotar á la infanteria de caballs.

¿Se necessita menjar per la tropa? Que baixin uns quants soldats, y 'ls animals á l' olla.

Si l' arcalde de Barcelona se surt ab la séva, més de quatre vegadas sentirem dir:

—¿Sab fulano, aquell bolsista que ab menos de mitj any vá fer una fortunassa? Pues ja s' ho ha menjat tot. Hasta 'ls caballs del cotxe.

En lo que s' haurá de tenir cuydado es en classificar la carn quan se posi á la venda en las taulas de las plassas.

Convé que hi haja sinceritat y bona fé, y que 'ls carnicers no fassin com los amos de taberna, que 'ns venen ví del Priorat que ab prou feynas es de Vallcarca.

Es necessari indicar de quina classe de caball se tracta. Perque no sería just que 'ns fessin pagar un caball d' escombriayre, lo mateix que si fos de las quadras de 'n Samá.

—Aquest caball—ens han de dir los carnicers—es procedent del exércit.

Aquest era dels cotxes dels morts.

Aquest dels municipals montats.

Aquest es un caball d' historia.

Aquest no té historia ni cédula *personal*.

Y aixís successivament, perque 'l comprador sapiga lo que té á la vista y ab quins animals tracta.

Pero... y 'm sembla que 'l dupte no deixa de ser una mica fundat, ¿prosperará l' *alimentadora* proposició del arcalde de Barcelona?

Per lo que pugui ser, me permeteré fer una observació á las classes acomodadas.

Avants de tirar la cosa endavant, cal que meditin l' assumpto ab molta calma.

Perque si deixan matar los caballs... vindrá un dia que 'ls richs no tindrán més remey que anar á peu.

A. MARCH.

JA ESTÁ

Tos desitjos s' han cumplert, per fi, hermosíssima Elena, per cert que aquest desenllás era fácil de preveure.

Pendant sempre has volgut fer á heroinas de novela, y com rumbosa princesa s' ha compost lo teu *ajuar* de vestits de ricas telas.

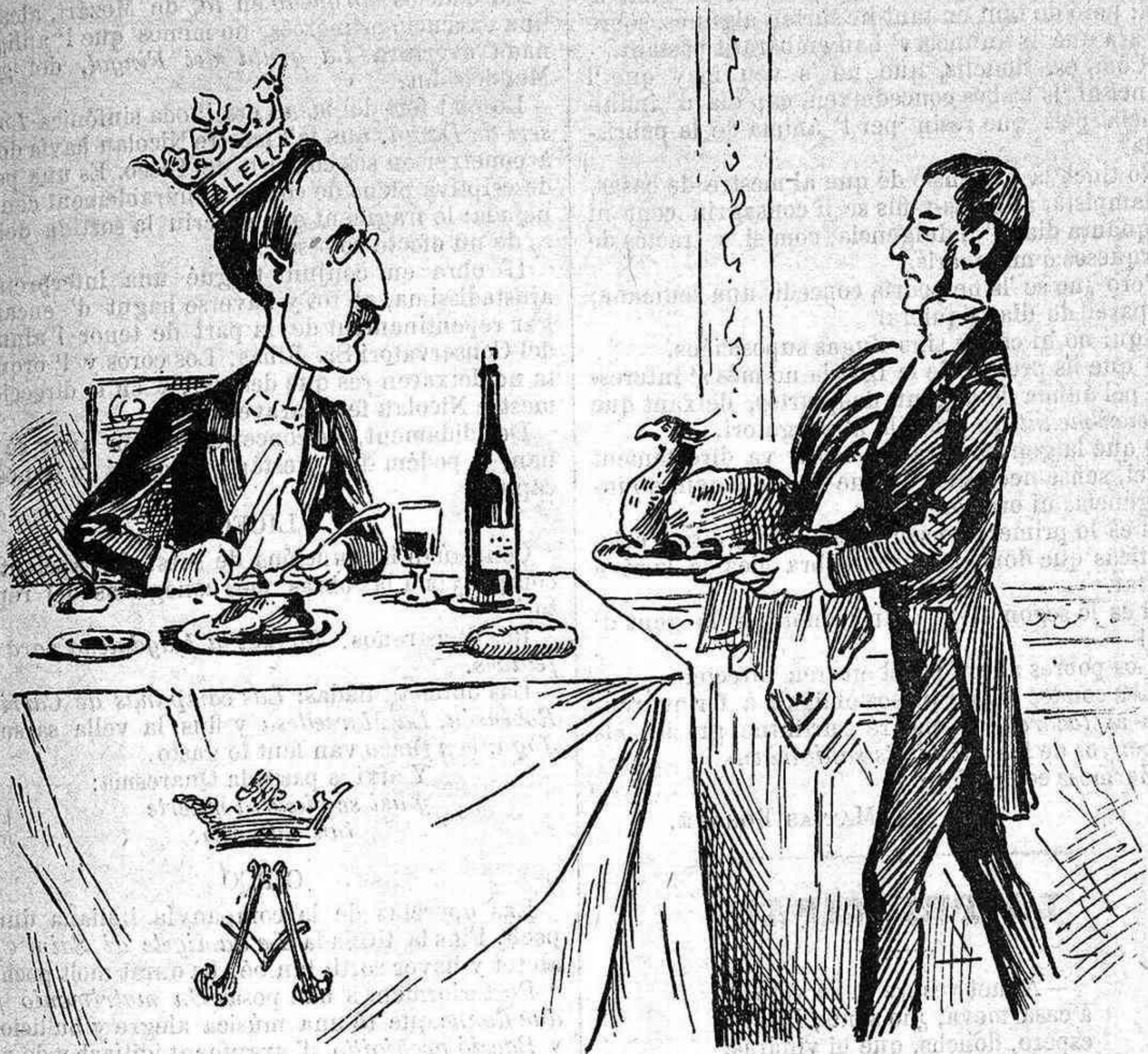
Tu has imperat pels salons y ab damas d' *alto copete* t' has rossat, y allí has après com moltas á fer comedias.

Per xó 't dich que s' han cumplert tas aspiracions, Elena, puig que l' únich detalllet que á ta vida novelesca li faltava, també 'l tens... qu' era l' anar per entregas.

J. ABBIL VIRGILI.

L' EXEMPLE

Lo marqués es l' inventor,
pero ell no segueix la broma:
sempre que menja caball,
demana caball... de ploma.

EMPENYOS PÓSTUMS

Avants solia dirse:—¡Ay de la persona que no té bons costats!

Haurém ara d' anyadir:—¡Ay del difunt que no té empenyos!

Vostés ja se 'n deuen haver adonat.

D' un quant temps á aquesta part, en alguna de las esquelas mortuorias que publican los diaris, s' hi llegeix al final una nota que diu poch més ó menos:

«Lo Nunci del Papa y 'l bisbe de tal ó qual part concedeixen tants ó quants dias d' indulgencia á totas las personas que resin per l' ànima del difunt.»

Es dir, parlant en plata: se dóna una recompensa espiritual á tots los que ajudin al mort á surtir del purgatori, ahont se troba detingut provisionalment.

Desde luego reconech que 'l propòsit es altament caritatiu y ni una paraula tinch que dir contra ell. Amparar als vius que pateixen y socorre als morts que no están bé, es una cosa que ha d' agradar á totas las personas de sentiments nobles.

Pero hi ha en aquesta campanya caritativa d' ultratumba una circumstancia que m' intriga de debó y 'm sumergeix en un mar de duptes.

Totas las esquelas fúnebres que portan l' advertencia que antes hi copiat, se refereixen á morts que avants de serho eran personas de nom y posició social.

Banquers, directors de societats de crèdit, condes, marquesos, senadors, ministres, grans propietaris, opulents comerciants... gent de categoria y de diner.

May, ni una vegada per excepció, hi vist cap anunci mortuori que digués:

ANTÓN TROS DE PÀ

MESTRE DE CASAS

¡HA MORT!

«Lo Nunci, lo bisbe d' aquí y l' arquebisbe d' allà concedeixen cent dias d' indulgencia cada hú... etc., etc.»

¿Cóm es aixó?

Y no m vinguin ab l' excusa de que 'ls mestres de casas y adroguers se moren sense aparato, y no fan posar la séva esquela al diari.

Aixó en absolut no es exacte. Las tarjetas fúnebres de la gent modesta no son—es veritat—tan freqüents ni tan grosses com las de la gent d'upa; pero de tant en tant ne surten algunas, sobre tot ara que 'ls anuncis s' han embaratit bastant.

¿Cóm, es, donchs, que no 's veu may que 'l Nunci ni 'ls bisbes concedeixen cap dia d' indulgència pels que resin per l' ànima de la pobrisalla?

No tinch la pretensió de que al mestre de casas, al lampista, al betas-y-fils se li consagrin cent ni cinquanta dias d' indulgència, com si 's tractés de marquesos ó milionaris.

Pero ¿no se 'ls ne podria concedir una senmana, un parell de dias siquiera?

Aquí no hi caben sino dugas suposicions.

O que 'ls prelats de la Iglesia no més s' interessan pèl ànima de la gent de quartos, deixant que 'l *peixi-menuti* se fastidihi al purgatori.

O que la gent modesta al morir va directament al cel, sense necessitat de que 'ls empenyin ab indulgències ni oracions.

Si es lo primer, ho sento per las dignitats eclesiàstiques que donarían una pobra idea de la séva caritat.

Si es lo segon, ¡vaya un honor per la gent d'upa!

¡Los pobres anant al cel en tren directe!...

¡Los condes y marquesos obligats á fer quarentena al lazareto, y encare surtintne gracias als empenyos de las *autoritats sanitarias!*...

¡Hermosa confessió!

MATÍAS BONAFÉ.

LO PRINCIPAL

—Aquet vespre hi ha vetllada á casa meva, ¿ho sents, Blas? espero, donchs, que hi vindrás: ja sabs que tu hi tens entrada. A las set la meva dona llegirà una poesia; á las vuyt la meva tia cantarà una *pessa* bona; á las nou jo tocaré una mica l' clarinet, á las deu hi haurá banquet...
—A las deu no faltaré.

J. MANUBENS VIDAL.

PRINCIPAL

La tercera audició de la Societat catalana de concerts, donada 'l passat divendres ha sigut tan notable com las dos anteriors. Numerosa concurrència hi assistí com sempre, y s' hi escoltaren los aplausos y reyná l' entusiasme de costum.

L' *Atlantida*, de 'n Morera, sigué escoltada y admirada, comprenentla millor lo públich y saborejant gran número de detalls que al ser estrenada li havian passat desapercebuts. Resultament l' obra del compositor catalá está pensada y escrita de una manera admirable, revelant un domini

complet de la instrumentació, un temperament vigorós y una riquesa de medis sorprendent.

Lo deliciós *largetto* en la, de Mozart, alcanzá una execució primorosa, no menos que l' afluigra-nada overtura *La gruta del Fingal*, del gran Mendelsohn.

Lo plat fort del *menú* era l' oda sinfónica *Lo desert de David*, que ja'l mestre Nicolau havia donat á coneixer en sos concerts del Liceo. Es una *pessa* descriptiva plena de color y admirablement contornejada: lo fragment que descriu la sortida del sol es de un efecte colossal.

L' obra en conjunt tingué una interpretació ajustadíssima, ab tot y haverse hagut d' encarregar repentinement de la part de tenor l' alumno del Conservatori Sr. Ribas. Los coros y l' orquesta no deixaren res que desitjar, y en la direcció 'l mestre Nicolau féu maravellas.

Decididament, los concerts, tal com avuy se donan, ja podém dir qu' están aclimatats en la nostra capital.

LICEO

Continúan las funcions de sarsuela, apelant la companyía á las obras més conegudas del repertori.

Res d' estrenos. *No está la Magdalena para tafetanes.*

Las obras tituladas: *Las campanas de Carrión*, *Robinson*, *La Marsellesa* y fins la vella sarsuela *Jugar con fuego* van fent lo gasto.

Y així 's passa la Quaresma:
*y así se viene la muerte
tan callando.*

CIRCO

Las operetas de la companyía italiana duran poch. Fins la titulada *Le damigele di Saint Cyr*, ab tot y haver sortit tan bé, ha durat molt poch.

Porteriorment s' han posat *Un matrimonio fra due donne* que té una música alegre y bulliciosa, y *Baccio proibitto*, d' argument idilíach y de música pretenciosa, pero que deixa bastant que desitjar.

Aném per un altre.

ROMEA

Per ahir dijous estava anunciat l' estreno de un nou drama titulat: *Llas de foch*.

Per lo mateix que no concebím que 'l foch, element essencialment devorador, puga formar cap llas, esperarém gustosos fins á veure en qué consisteix aquest llas incomprendible.

TIVOLI

S' han anat donant representacions del *Faust* y *L' Africana*, y s' ha posat ademés ab éxit satisfactori l' *Hernani*, de Verdi.

Pero 'l succés de aquest teatro será sens dupte la representació de *Gti amanti di Teruel*, la popular ópera del mestre Bretón, que á l' hora en que escribim aquestes ratllas s' está ensajant per última vegada.

Suposo ab fonament que alcanará á lo menos igual número de representacions que las que va obtenir dos anys enrera al ser posada en lo teatro Gayarre.

¿Qué més pot desitjar lo públich de dos ralets, que aconxeixements musicals de aquest calibre?

NOVEDATS

A casa l' *arcalde* ó *¡ditxós ball de cotxeros!*, saynete en un acte, original del conegut escriptor senyor Brossa y Sangerman, es un animat quadret de costúms, plé de xistes, trassat ab llenguatge pro-

FLORS DE GRANADA.—(*Dibuix de J. Blanco Coris*).

Frescas son las flors que dú
dintre la séva cistella;
mes ¿qué son las pobres flors
si se las compara ab ella?

pi y molt color local, y salpicat de frasses justas y pintorescas.

Hi ha en l' obreta tipos acabadíssims y altres apenas abocetats; pero 'l conjunt resulta armónich y arrodit, y revela en l' autor condicions d' observador y colorista.

Lo senyor Brossa fou molt aplaudit y cridat á las taulas al final del saynete, lo mateix que 'ls artistas, que treballaren ab gust é inteligencia, especialment lo Sr. Oliva en lo paper de *Gildo*.

*
**

A propòsit del Sr. Oliva. Dillúns, dia 13, tindrà lloch lo benefici de aquest apreciable actor, que 'l dedica al *Círculo positivista*.

La funció 's compondrà de *La huérfana de Bruselas*, drama en lo qual treballa la Sra. Mena, lo juguet *Gos y gat*, y 'l monólech *Lo vigilant*.

Li desitjém un plé monstruós.

*
**

Lo melodrama *Genoveva*, estrenat dimars, es un arreglo d' una obra francesa de M. d' Ennery, fet ab molta discreció pèl Sr. Ayné y Rabell.

Lligats per una trama interessant, qual vigor no decau un sol moment, los actes se succeheixen ab notable naturalitat, presentant un sèns fi d' escenas y situacions d' efecte, sense fatigar al espectador, ni produhirse may la confusió de que 's ressenten certas obras d' aquest gènero.

La prosa es cuydada y l' arreglador mereix ab justicia 'ls aplausos que 'l públich va tributarli en varios passatjes, especialment al final del melodrama.

La execució de *Genoveva*, á pesar dels pochos ensaigs que, segons sembla, tenia, acadíssima.

Casi tota la companyia hi treballá; pero mereixen especial menció las Sras Mena y Ferrer, y 'ls senyors Parrenyo, Oliva, Virgili, Esteve, Daroqui y Guitart.

CATALUNYA

Mam' zelle Nitouche es cada nit mes aplaudida. Igualment succeheix ab *La caza del Oso ó el tendero de comestibles*, en lo qual tant s' hi distingeixen la senyora Segura y 'l senyor Palmada.

De la nova producció titulada *Bodas de oro*, 'n donarém compte la senmana próxima.

CALVO-VICO

Los dias festius funciona en aquest teatro ab aplauso del públich, una companyia dramática molt discreta, quals elements principals son la senyora Losada y 'l senyor Graells.

Diumenje á la nit posá en escena 'l popular é interessant melodrama titulat *El cuchillo de plata*, ab lo qual la companyia alcansá merescuts aplausos de la concurrència.

N. N. N.

LO PORRÓ (1)

Jesús! que l' àngel béu.

Atentament convidat
pel Jurat, aquí present,
y creyent no era prudent
que 'l *convit* hagués rehusat.
l' accepto; y tan de bon grat,
que per pagar sa atenció,
traguejaré á discreció

(1) Aquesta composició ha obtingut «accésit» en lo certamen humorístich, satirich y literari de Tarrassa.

encar que sens ferne abús,
aixís, donchs, dignéu:—¡Jesús!—
que vaig á aixecá 'l porró.

Suposo que tots tindréu
pel porró una gran passió...
y es clar que si; si 'l porró
es volgut per tot arreu.
Lo séu valor no té preu:
puig de sobras sabém ja
que 'l porró sempre será
la insignia de Catalunya;
per lo tant, qui no l' empunya
no pot sè un bon catalá.

Ell es qui en totas edats
més bé 'ns retrata en la historia
y ell qui 'ns porta á la memoria
grats recorts dels temps passats;
Es puntal ferm d' amistats;
l' únich reforç dels xerrayres;
l' etern company dels bigayres;
niu de tendres ilusions,
consol de tribulacions
y... 'l sustent dels porronayres.

No hi ha res que halagui tant
ni fassi més goig, per mí,
que un porró ben plé de vi
que casi estigui vessant;
un se 'l queda contemplant
lo mateix qu' un alelat,
y ab aquella majestat
qu' un no sab d' hont se la treu,
sembla que li digui:—Beu;
¡no'm fassis estar parat!—

Si ell no es á taula, es probat,
veuréu tota la gent trista;
ningú menja, ningú xista...
¡tothom té 'l coll embussat!
Pro en senthi, ja es tot cambiat;
tot son crits y xerinola;
y en mitj d' aquella tabola
que 'l porró hi comensa á alsarse,
son capassos de menjarse
lo barnís de la cassola.

De porróns, n' hi han de panxuts,
de xatos, d' abonyegats,
de torts, de drets, d' aixafats,
de rodons y botaruts.
N' hi han de bastant revinguts,
algún qu' altre d' esquifit,
n' hi han de groixuts com lo dit,
uns de grossos com baluernas,
y aquells prims de las tabernas
que son *escanyats de pit*.

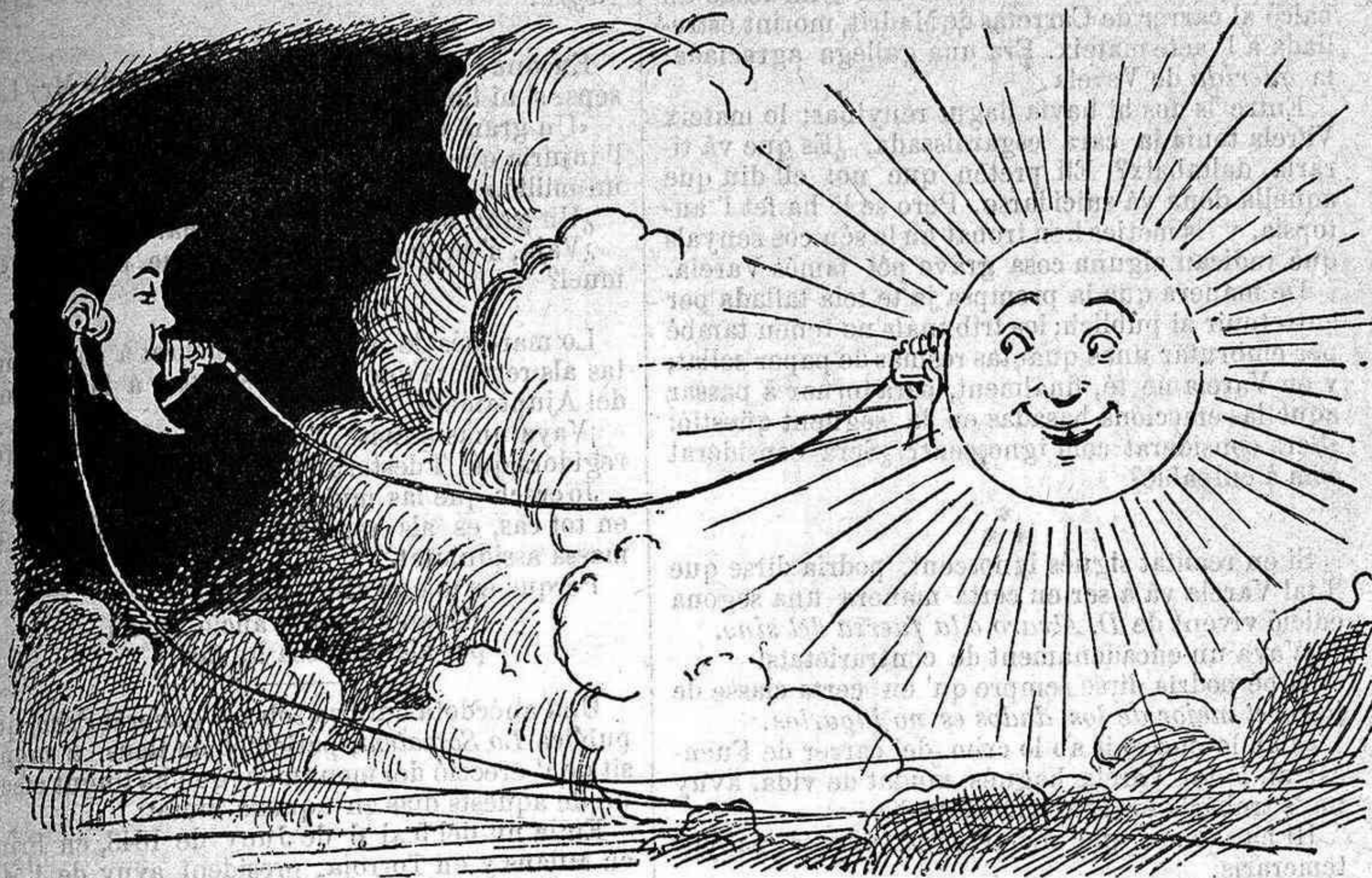
Lo porró com la persona,
té coll, ample, curt ó estret,
té panxa, y porta barret
d' ala plana ó bé rodona.

Si no té peus, ja li abona
teni un cul, que aprop s' hi adjunta
un broch llarch, qu' enlayre apunta,
que, tant si es dret com si es tort,
si 's vol que *raji* ben fort,
li han d' escarbotar la punta.

De que té importancia suma
lo porró, es ben evident,
per xó á tot bitxo vivent

SOL Y LLUNA

Combinació telefónica
que diu que s' han arreglat,
per saber si aquí á la Terra
passa alguna novetat.

à beure'hi se li acostuma.
Quan s' es molt petit, un xuma;
pro després, poch á poquet,
s' enseja á aguantarlo dret,
y en que siga un talentarro
antes de sapigué 'l «Narro»
tothom sab beure á gallet.

Lo porró, 'l ser transparent
es una ventatja grossa,
perque aixís, quan hi ha una brossa
se nota perfectament.

Y si mentre estéu bebent,
vos trobéu qu' algún mosquit
volguent ser massa atrevit
s' hi ha ofegat, tot y sent mort,
si buféu per dalt ben fort
veuréu com *fug* tot seguit.

Quan hi ha una qüestió renyida
lo porró hi posa 'l final;
y ell es, quan algú pren mal,
quí neteja la ferida.
Segons qui li fa la vida
es carlí ó republicá;
y si es un bon cristiá
que no vol moros á taula,
sense dir ni una paraula
també 's deixa batejá.

Y en fi: tantas ne diria
de ventatjas, si volgués,
que per depressa qu' anés
ni en un dia acabaria....

Ara, 'l que desitjaria,
y os ho demano ab bon zel,
que 'l conservéu ab anhel
sempre plé y ben á la vora,
y que penséu á tot' hora
d' aixecarlo fins al cel.

CASSIMIRO RIBÓ Y MALLA.

Varela, lo fill de donya Luciana Borcino, ó siga
la víctima del carrer de Fuencarral de Madrit, ja
's torna á veure embolicat en un altre *affaire de justice*.

Del primer se 'n vá escapar no sé com.

Era, com tothom sab, un jove desordenat, calavera, molt xulo... molt flamench, y tenia entre altres antecedents sospitosos, lo fet de haver pegat á la séva mare pera ferli esquitxar diners.

Tothom lo senyalava com autor ó á lo menos com instigador de aquell crim horrendo; pero la justicia histórica no vá trobar en ell mérits bastants pera reputarlo tal y condemnarlo.

* *

¿Sembla que aquell fet havia de servirli d' escarment, veritat?

Ni 'ls mils.

La cabra siempre tira al monte, y 'l tal Varela no

vá saberse despendre de la vida alegre y alborotada.

Fins que l' altre dia vá caure una dona desde un balcó al carrer de Carretas de Madrid, morint éstrellada á l' acte mateix. Era una gallega agraciada: la *querida* de Varela.

Entre 'ls dos hi havia hagut renyinas: lo mateix Varela tenia la cara esgardissada. ¿Es que vá tirar-la daltabaix? Ell pretén que no: ell diu que aquella dona vá suicidarse. Pero se li ha fet l' autopsia, y 'ls metjes han trobat en lo séu cos senyals que indican alguna cosa grave pél famós Varela.

De manera que la prempsa ja te tela tallada per entretenir al públich; los tribunals ne tenen també per embrutar unas quantas resmas de paper sellat; y en Varela ne té, finalment, pera tornar á passar aquellas emocions basadas en la següent qüestió: ¿Será considerat com ignoscent? ¿Será considerat com á culpable?

Si en realitat sigués ignoscent, podria dirse que 'l tal Varela vá á ser en certa manera una segona edició vivent de *D. Alvaro ó la fuerza del sino*.

¡Vaya un encadenament de contrarietats!

Si bé podria dirse sempre qu' en certa classe de jochs *el mejor de los dados es no jugarlos*.

Si ab lo succehit ab lo crim del carrer de Fuen-carral, lo tal Varela hagués mudat de vida, avuy no 's trobaria enredat com se troba.

Hi ha homes que mereixerian anar al pal per temeraris.

Sense que LA ESQUELLA siga un periódich polítich, no podém menos de alegrarnos del resultat de las eleccions á Madrid, á Barcelona y á las principals ciutats d' Espanya.

L' esperit republicá 's desperta, y es necessari que trobi eco en la opinió pública y en la part sana del país, si 's vol evitar que la nació acabi de perdres sota 'l pés de la immoralitat y del escándol.

Los motllos vells de la gobernació están gastats y s' han de sustituhir á tota pressa.

¡República y avant.

Y á propósit.

La Campana de Gracia, qu' en vigíllias de las eleccions del diumenje adoptá una actitud tan previsorá com acertada, y que 'l dissapte passat publicá un número extraordinari, en tots conceptes notable, ne prepara un altre per demá dissapte, al objecte de celebrar de una manera digna y entusiasta lo triunfo de la Unió republicana.

Sabém que será un número interessant á l' altura de las presents circumstancias, per qual motiu lo recomanem als nostres lectors.

En lo *Museo de la historia*, instalat en lo restaurant del Parch, los objectes s' hi están rovellant y pudrint.

Es aquell un edifici suntuós; pero humit. Se diria que las parets están plorant al veure 'ls despilfarros de l' administració municipal barcelonesa.

De manera que si l' humitat continua fent de las sévas, lo *Museo municipal de la historia*, prompte *passará á la historia*.

Vaja, que 'ls electors de Castelltersol s' han lluhit.

De moment han donat una bona llissó al cate-drátich Sr. Schwartz.

¡Y qui hi havia de creure que aquells pobles rurals sapiguessin traduhir l' alemany!...

A lo menos al candidat encasillat li han traduhit l' apellido. Ell se presentá *Schwartz* y l' han deixat *Negre*.

En una carta de l' afligida senyora de Mr. Lesseps, s' hi llegeix lo següent párrafo:

«Un gran banquer de Barcelona, pera reparar l' injuria que 'ns ha fet la Fransa, vol regalarme un milió.»

¿Un gran banquer de Barcelona?

¿Vaja, s' hi jugan un milió que no es D. Samuel?

Lo marqués de Alella ha comensat á posar multas als regidors que no assisteixen á las sessions del Ajuntament.

¡Vaya unas ganas! ¿No té encare D. Camilo prou regidors que 'l destorbin?

Jo crech que las multas á qui hauria de posarlas en tot cas, es als regidors que hi assisteixen ab massa assiduhitat.

Perque es lo que diu lo públich:

«Quan ab tanta afició hi van per alguna cosa ho fan.»

Una anécdota curiosa sobre 'l general Prim, que publica *Lo Somatent*, periódich de Reus, á propósit de l' erecció del monument que ha tingut efecte un de aquests dias en aquella ciutat:

En la nit del 5 al 6 de Juny de 1843, en Prim, en Miláns y en Torroja, president avuy de l' *Asociació Catalanista* de aquella ciutat, trobantse tots tres ab lo cap en perill, en la que avuy se titula *Plassa de Prim*, digué 'n Miláns del Bosch:

—Aquí en aquesta plassa hi alsarém un monument.

Y respongué 'n Torroja:

—Sí, y á dalt hi estará aquest (senyalant á n' en Prim), y nosaltres en baixos relleus fent esqueneta y ajudantlo á pujar.

Tot aixó ho deyan en broma, y 'l fet, excepció de lo de l' esqueneta, un dels tres, lo Sr. Torroja, ha tingut ocasió de presenciarlo assistint á la inauguració del monument erigit en lo siti mateix ahont en Miláns del Bosch profetisá que s' erigiria.

Al pobre Pare González me l' han bèn fastidiat, retirantli las llicencias, privantlo de predicar.

Y aixó que quan s' hi posava als séus oyents escriuixia: figúrinse qu' ell sol feya tres sermonets cada dia.

Y al dir qu' estava malalt per explicá' aquesta cosa deyan bé: 'l pobre patía una *diarrea oratoria*.

Sembla que ha fracassat lo pensament d' establir un centro artistich católich.

Los iniciadors de la idea no sé si s' han espantat de la séva obra, ó si no han trobat feligresos que volguessen ser de la séva parroquia, davant del ridícul que 'ls anava á caure á sobre.

Vaja, res: la *llimona* avants de madurar, ha caygut del arbre.

Es molt sentit lo manifest que al retirar la séva candidatura del districte de Vilafranca del Panadés, va publicar lo Sr. Elias de Molins.

Es tant sentit que casi fa plorar.

Un elector vilafranqui 'm deya ab motiu de aixó:
—Cregui qu' en lo successiu, ja no li dirém may més Sr. Elias de Molins, sino Sr. Jeremías de Molins.

Lo cunyat del Sr. Vallés y Ribot, després de las eleccions va tornar de Torroella, per qual districte 's presentava candidat, sense haver lograt sortirne.

—¿Y donchs, qué ha succehit, Sr. Barbé?—van preguntarli.

Y sembla qu' ell va respondre:

—No res, que m' han *afeytat* l' acta.

¿Cóm s' explica que 'l Sr. Marqués de Alella, en la sessió de la senmana passada 's descuidés de consignar lo sentiment de la Corporació municipal, per la mort de D. Joseph Maria Bofill?

¿Cóm se comprén que cap regidor se recordés del desventurat company de corporació?

¡Ah! ¡Quán cert es aquell refrán que diu:

—Véste'n Antón, que 'l que 's queda ja 's *compon*.

Los catalanistas de Sabadell ho entenen.

Per fugir de las farsas políticas electorals, ¿saben quina te 'n van fer?

Van anarse'n á fer un dia de camp á Vallvidrera fugint aixís dels ayres malsans del parlamentarisme y pera enrobustir los pulmóns ab la saludable marinada de la montanya catalana.»

Y no diu si ab los perfúms incitats de la cassola del arrós.

* * *

Proposém que al desarrollarse en un próxim Congrés las bases constitucionals de l' Assambla de Manresa, s' hi afegeixi la següent:

«Tots los ciutadans catalanistas, al ser convocadas eleccions, se'n aniran á fora á fer arrossadas.»

D' aquesta manera si bé la patria no guanyará gran cosa, ells, en cambi, si menjan bé y no s' hi posan cap pedra al fetje, s' engreixarán com uns tuixonets.

* * *

|| La carn de badella s' ha pujat un ral per kilo. Aquesta vegada la glossopeda ha passat desde las badellas á las butxacas dels consumidors.

Y 'l senyor marqués de Alella vamos á veure ¿qué fá?

Si logra ferla baixá,

lo titul se li dará

de conde de la Badella.

* * *

¿Se recordan avants de la Exposició Universal, quan encare no s' havia alsat la nau central del Palau de la Industria, qu' en lo punt céntrich del paseig circular hi havia un gran sortidor?

|| Es impossible que cap de las personas que per aquell temps tenia la costum de assistir al Parch, ho haja olvidat.

Lo sortidor representava una senyora vestida á la moda y resguardantse ab un paraygua. De la punta de cada baranilla 'n rajava un rejolí d' aygua. Aquesta estatua graciosa havia sigut modelada per l' escultor Sr. Roig.

¿Se 'n recordan?

* * *

Donchs lo sortidor y l' estatua varen desapareixer al construhirse la nau central del Palau de la Industria. Se necessitava l' emplantament, y no va quedar senyal ni de la estatua, ni del sortidor. ¿Ahont va anar á parar l' obra del Sr. Roig?

EN DEFENSA DE LA VEDA

Ja que ni aquest temps los cassadors respectan la cassa, sería bo que las pobras bestiolas anessin pél món, acompanyadas sempre péls guarda-boscós y 'ls civils.

Personas que pot saberho m' assegura que va ser colgada. Per no pendres la molestia de trasladarla á algún magatzém, van obrir un clot á terra, y á la pobre estatua van enterrarla *de viu en viu*.

¿Cóm se comprén, que després de celebrada l' Exposició ningú s' haja recordat d' ella?

A fi de que no desaparegui 'l séu recort, consigno la noticia, y cas de que no 's procedeixi á l' exhumació, sempre hi haurá en las columnas de LA ESQUELLA, un dato precis per evitar que 'ls arqueólechs del porvenir se trenquin lo cap disputant sobre si la citada estatua es grega, romana ó *fin de siècle*.

A Turquia s' ocupan també de las reformas militars, en lo sentit de las relacions matrimoniales dels individuos del exércit.

Establerta en aquell país la poligamia, lo ministre de la Guerra acaba de refrendar un decret, que imposa las reglas següents:

Los subtenents no podrán tenir més que una dona; los capitáns tenen dret á dos; los comandants á tres; y á partir del grau de coronel se 'n podrán arribar á tenir fins á quatre qu' es lo máximum legal.

* * *

Aixó farà que á Turquia puga dirse:

—No hi ha en lo món felicitat complerta.

Perque l' ideal de tot militar turch será tenir las prerrogativas y 'l sou de coronel y la juventut y 'l vigor de subtenent.

Un botiguer increpava als seus dependents à causa de que volian tenir ab ell massa franquesa, y 'ls deya:

—Si 'us heu figurat ser iguals que jo, sou una colla de animals.

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA 1.ª—*A-pe-das-sa-da.*
- 2.ª ID. 2.ª—*Mar-sal.*
- 3.ª EDAVINALLA —*Ou.*
- 4.ª TRENCA-CLOSCAS.—*La mosca al nas.*
- 5.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Petronila.*
- 6.ª CONVERSA.—*Adela.*
- 7.ª GEROGLÍFICH.—*Per coral dins la mar.*

UN XANXAS ELECTOR

—¡No me hicieron ir á votar pocas ve-gadas!...

XARADAS

I

AL AMICH S. BONAVIA

Me preguntas Bonavía,
si t' esplicaré la causa
dos que jo estigui solter;
eixa pregunta m' extranya.
Segons lo que veig, Badó,
tú no 'm coneixes la flaca.

La dona sempre ha sigut
l' objecte de ma batalla,
cinch la dona he combatut
sempre ab crueltat, ab sanya,
puig que sols al véuren una
ja no sé lo que m' agafa,
y si no fos que 'm continch
t' asseguro que de rabia...
bé, vaja, no 'n parlém més
que 'l parlarne no m' agrada
perque la dona es dimoni
qu' en la terra té l' estada.
Per ella res hi ha en lo mon,
per ella cap cosa es santa,
quart patria *quart-cinch-tercera*.

Per la dona 'l primer pare
se perdé, y encare avuy
es la ruina *dos* molts altres...

Si á mi al parlar de la dona
no sé que faig, ni 'l que 'm passa,
y vaja, no 'n parlém més,
puig el parlarne tant, ara
es fels'hi massa favor;
es un colmo l' ocuparme
d' aquests tigres racionals
de veu prima y bella cara,
d' aquestas Evas d' avuy
que ab *tres-sis* y cosas altres
gastan *tres-un-girat-sis*
dels qu' en las sevas mans cauhen,
deixantlos molts plens de cascos,
pèro molt buyts de butxacas,
fentne perdre als pobres homes
salut, calés y... caramba
sembla que d' aqueixos sers
ja comenso á parlar 'n massa.

Ara, donchs, ja sabs per qué
quatre vull: amich casarme,
quatre sentirne parlar
d' aquesta terrible plaga
de malas bruixas y *tot*
que 'n diuhen donas per guassa.

J. ABENS-MUNDIVAL.

II

La primera es musical,
mineral *invers-segona*,
consonant la *tersa* sona,
la *quarta* es una vocal
y 'l *Total* un nom de dona.

P. BUYÓ Y V.

ANAGRAMA

La *Tot*, filla de 'n *Total*
demá 's casa ab en Ribot,
que diuhen qu' es un xicot
bastant rich y molt formal.

CINTET BARRERA Y CARGOL.

LOPEZ-EDITOR, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. — Correu - Apartat, número 2.

ANNUNCIS

Demá dissapte

La Campana DE Gracia

PUBLICARÁ UN

NÚMERO EXTRAORDINARI

pera commemorar lo

Triunfo electoral del partit republicá

Il·lustració profusa pels distingits dibuixants

MOLINÉ, MESTRES, NEGRO y MIRÓ

Text apropiat á las circunstancias

10 céntims per tot arreu

OBRAS NOVAS

C. GUMÁ

ABAIX LO EXISTENT

disbarat cómic en un acte y en vers

Preu: UNA pesseta

SERAFÍ PITARRA

LAS CARBASSAS DE MONROIG

Comedia en dos actes y en vers

5.ª edició

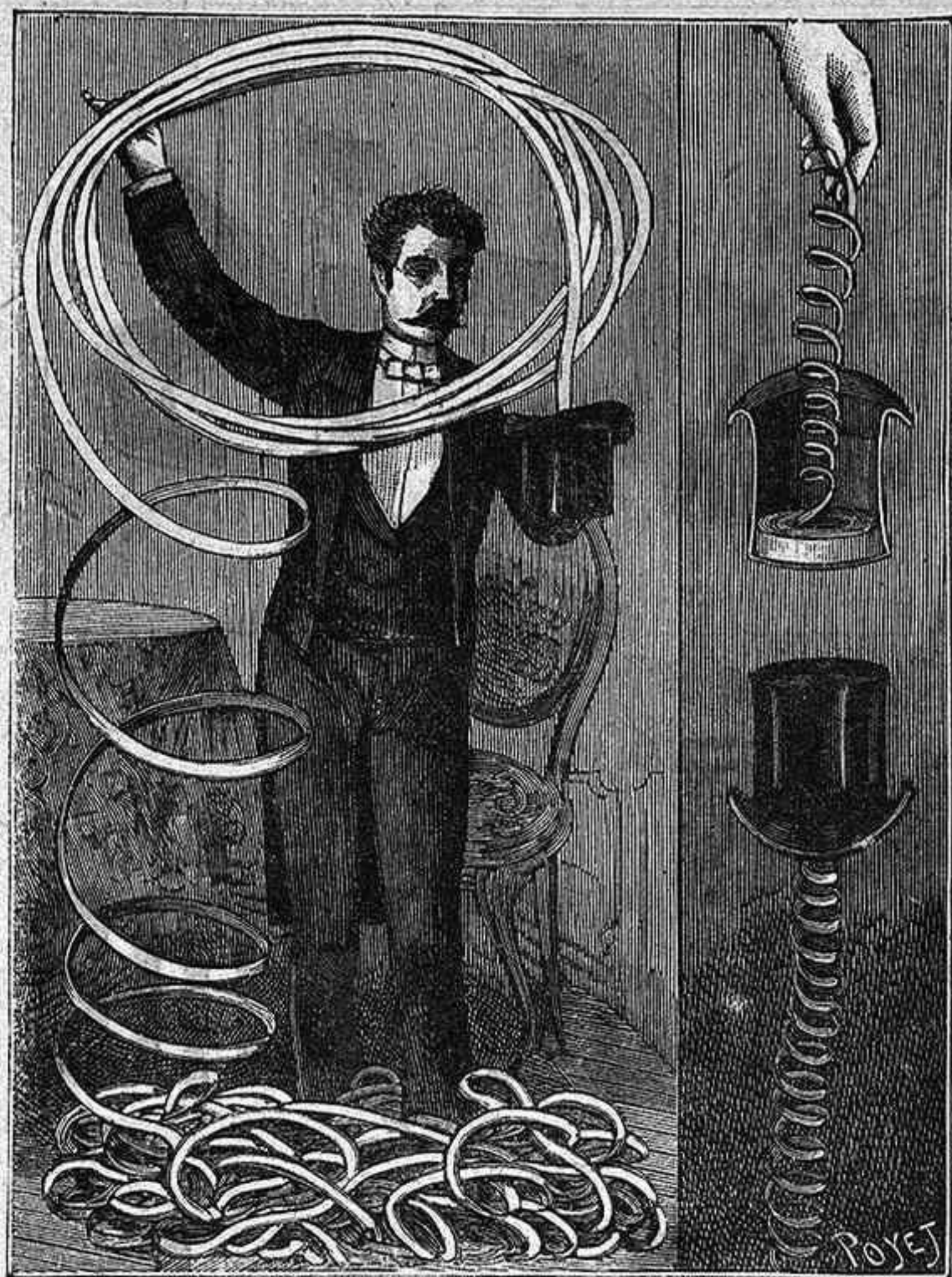
Il·lustrada per M. MOLINÉ

Preu: DOS rals

NOTA.—Tot hom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l'import en llibransas del Giro Mutuo, ó bé, en sellos de franqueig al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu francs de port. No responém d' extravios, no remetent ademés 3 rals pel certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

DISTRACCIÓNS CASULANAS

LA CINTA SENSE FI

Es una llarguíssima tira de paper, cargolada ab molt cuydado, pel istil de las cintas que s' usan en los aparatos telegráfichs Morse, com ja 's veu en lo dibuix que representa la mitat d' un sombrero.

La persona que fa 'l joch s' amaga 'l rotllo de paper dintre l' escot de l' hermillia y demana un copalta á qualsevol espectador. Quan lo té, se l' apoya al pit y ab molta llestesa coloca 'l rotllo de cinta en lo fondo del sombrero.

Llavors comensan á fer broma ab lo séu propietari.

— «A quest sombrero devia serli molt gran. — ¿Per qué? — Home, si á dintre hi ha al menos una resma de paper. — ¡Cá! — ¿Cá diu?... Miri.» —

Y tirant lo cap de la cinta pel centro del rotllo, comensa á surtir paper y més paper. Tothom riu: y vinga estirar cinta, vinga omplir l' habitació de espirals capritxosas.

Hi ha que tenir en compte una cosa. Quan del rotllo sols n' hi queda un ters, es precis anar molt depressa, porque sino s' enredaria la tira dins del sombrero y 'l joch resultaria algo deslluhit.

TRENCA-CLOSCAS

TANA M. GARÍN
CALELLA

Formar ab aquestas lletras degudament combinadas lo títul de una revista en dos actes.

RUFO.

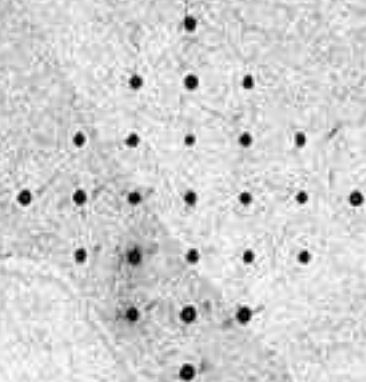
INTRÍNGULIS

Buscar un verb que anantli trayent uná lletra del darrera dongui 'ls següents resultats: Primer, lo mon ho es una. — Segon, las campanas ne te-

nen. — Tercer, vestidura de dona. — Quart, temps de verb. — Quint: interjecció. — Sext consonant.

ANGEL DE LA GUARDIA.

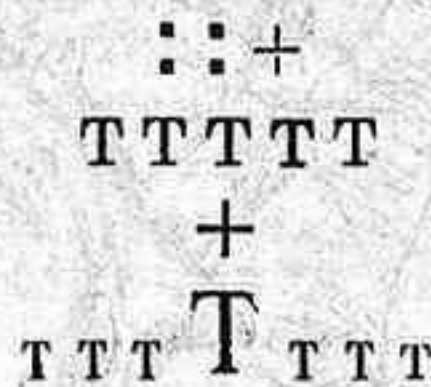
ROMBO

Primera ratlla vertical y horisontal: consonant. — Segona: part del cos humá. — Tercera: aliment. — Quarta: nom de dona. — Quinta: poble de Catalunya. — Sexta: número. — Séptima: vocal.

EMILIO REVÓLTÓS.

GEROGLÍFICH

PERE BERNAT.

FILLAS DE EVA

Per toldo d' una botiga, lo sombrero está acertat; per toldo d' una senyora, potsé es massa exagerat.

Barcelona. — A. López Robert, impresor. — Asalto 63.